

kromou osobu může učiniti vrchností ve smyslu §u 68 tr. zák., nelze shledati stanovisko rozsudku ve směru stížností naznačeném právně pochobeným.

Čís. 1235.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

K skutkové podstatě pletich stačí, je-li trestní jednání způsobilé zvýšiti cenu právě toho předmětu potřeby, který je předmětem konkrétního pletichářského obchodování. Předmětem mohou býti i předměty státního monopolu.

(Rozh. ze dne 18. června 1923, Kr I 341/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalované do rozsudku lichevního soudu při zemském trestním soudě v Praze ze dne 16. ledna 1922, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou přečinem čís. 4 §u 11 zák. ze dne 17. října 1919 čís. 568 sb. z. a n.

Důvody:

Zmatečná stížnost opírá se pouze o důvod zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř. Namítá, že obžalovaná neměla býti uznána vinnou přečinem pletich, poněvadž její jednání — nedovolený nákup a prodej tabáku — prý nebylo způsobilé zvýšiti cenu tohoto předmětu potřeby, uváží-li se, že se ceny kuřiva jakožto předmětu státního monopolu určují dle okolností, rozhodných pro tabákovou režii, bez ohledu na zmenšenou poptávku vyvolanou nelegitimním obchodem. Monopolová vlastnost předmětu potřeby vylučuje prý předem, by věci toho druhu byly prostředkem k spáchání přečinu dle §u 11 čís. 4 lich. zák. Tento náhled potvrzuje prý také skutečnost, že každé porušení práva státního monopolu se tresce těžkými tresty důchodkovými, kteréž poskytují dostatečnou ochranu státním zájmům. Stížnost není odůvodněna. Přehlíží, že k skutkové podstatě pletich stačí, je-li trestní jednání způsobilé, zvýšiti cenu právě toho předmětu potřeby, který je předmětem konkrétního pletichářského obchodování. Není tudíž třeba, by mělo nebo mohlo míti vliv také na zvýšení cen předmětů téhož druhu v legitimním obchodě, Kdyby bylo správným stanovisko zmatečnou stížnosti, byla by ochrana, kterou lichevní zákon poskytuje spotřebitelům v ustanovení §u 11 čís. 4 lich. zák. (chráníc jejich zásobování předměty potřeby vůbec) u předmětů státního monopolu úplně ilusorní. Proti takovému výkladu svědčí jak znění tak intence cit. §u. Správně uvádí stížnost, že důchodkové pokuty chrání zájem státu, ohrožený porušením státního monopolu; zájmy spotřebitelů vyžadovaly však ochrany a té se jim dostalo teprv ustanovením lichevního zákona. V tomto případě jest zjištěno, že obžalovaná koupila ve Wiesenthalu v Sasku od neznámého muže 2 kg cigaretového tabáku — 1 kg za 175 K — a že — dopravišši jej podloudně do Čech — chtěla jej prodati v Mnichovicích u Prahy 1 kg za 350 K. První soud správně vyslovil, že pletichářské jednání obžalované bylo

způsobilé zvýšiti cenu tabáku, o který jde. K úředním cenám, požadovaným za tuzemské výrobky tabákové, nelze při posuzování otázky způsobilosti přihlížeti již proto, že jakost německého tabáku cigaretového jest jiná než zdejšího.

Čís. 1236.

Všechny způsoby přečinu dle §u 305 tr. zák. předpokládají vědomé, buď přímé nebo nepřímé působení na názory a vůli osob třetích, od pachatele odlišných.

(Rozh. ze dne 21. června 1923, Kr I 828/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 9. května 1922, jímž byli obžalovaní dle §u 259 čís. 3 tr. ř. sprostěny z obžaloby pro přečin dle §u 305 tr. zák.

Důvody:

Nalézací soud zjistil, že na veřejné schůzi příslušníků československé církve v K., konané dne 1. června 1921, přijata byla resoluce, ve které se nejprve poukazuje na to, že členové jmenované církve jsou rozhořčeni jednáním politického úřadu, — jenž nařídil zapečetění kostela sv. Duha v K., — že stav zapečetění dále ponechává a tak jim odebrává možnost vykonávání náboženských obřadů; v resoluci žádá se dále za neodkladné odstranění pečeti se dveří chrámových do 11 hodin dopoledne, načež následuje stať, že jinak shromáždění »jest nuceno, samo k otevření kostela zasáhnouti třeba způsobem, jenž by byl snad protizákonný. Nenechá se ve svých náboženských citech obmezovati politickými činiteli.« Dále zjistil nalézací soud, že tuto resoluci podepsali všichni obžalovaní a že — až na obžalovaného Františka J-a — znali její obsah, poněvadž jim byl přečten, neshledal však v obsahu resoluce vybízení, podněcování nebo svádění k nemravným nebo v zákoně zapovězeným činům, po případě vychvalování neb omlouvání takových činů, ježto prý z resoluce nic takového nevyplývá a zmínka o protizákonném způsobu otevření kostela je pouze podmíněná. Zmateční stížnosti státního zastupitelství, která uplatňuje jedině důvod zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř. a domáhá se zrušení rozsudku nalézacího soudu a odsouzení obžalovaných pro přečin dle §u 305 tr. zák., nelze přisvědčiti. »Vybízení« a »podněcování« po rozumu §u 305 tr. zák. předpokládá působení na vůli, na mravní nebo právní názory třetí osoby, a sice působení rázu všeobecného, abstraktního, jež nesměřuje k spáchání určitého trestného činu. Pro pojem »vychvalování« pak nestačí každý výrok, který by bylo lze pokládati za schvalování činu zákonem zapovězeného; předpokládá se, by výrokem, proneseným ve formě poněkud slavnostnější, nějaké osobě nebo věci nebo nějakému činu vzdávána byla pochvala. O »omlouvání« po rozumu §u 305 tr. zák. konečně bude lze mluvit tehdy, popírá-li někdo nemravnost nebo proti-